

100.000 vondsten, duizenden vrijwilligersuren

DREUMEL/ALPHEN - Meer dan 100.000 archeologische vondsten zijn er na zeven jaar graven in Over de Maas. Mammoeten, resten van Romeinse bouwwerken en het grootste scheepskerkhof van Nederland. Zonder het team van zestien lokale vrijwilligers zou het niet mogelijk zijn geweest.

De Dreumelse archeoloog Nils Kerkhoven noemt het publieksarcheologie, *people's archeology*. In het centrum van Dreumel en in de uiterwaarden tussen Alphen en Dreumel voerde hij noodopgravingen uit, samen met enthousiaste amateurs.

Vooronderzoek, niet altijd even grondig uitgevoerd, had ertoe geleid dat beide locaties vrij waren gegeven. Er was officieel geen archeologisch onderzoek nodig. En vervolgens bleken de terreinen tjokvol bijzondere resten te zitten. Onder het nieuwe winkelhart van Dreumel vooral Romeins. In zandwinning Over de Maas uit alle denkbare tijdperken.

Opgeleid

Kerkhoven heeft inmiddels een team van amateur-archeologen opgeleid met een hoofdrol voor Sigrid van den Heuvel. Uit zijn woonplaats en uit Alphen heeft hij hulp gehad. Sommige mensen werkten nachtdiensten om overdag op de zandzuiger aanwezig te zijn om de vondsten uit het opgebaggerde zand te zeven. Bedrijven leverden gratis hand- en spandiensten.

Zeven jaar lang volgden de lokale gravers de zandzuigers op de voet. Iedere dag waren er vrijwilligers aanwezig. En zeven jaar lang hielden ze hun mond. Want als het verhaal zou uitlekken, zouden de 'schatgravers' in een rij op de dijk staan om ook hun aandeel uit de grond te trekken. Op zoek naar de pot met goud.

Schande

Eigenlijk is het een schande dat er geen officiële opgraving door de overheid op touw is gezet, vindt Kerkhoven. „Maar misschien moet de conclusie wel zijn dat dit de toekomst is. Wat wij hier hebben gedaan met *locals*, had geen archeologisch bureau kunnen klaarspelen." Ook studenten van de Universiteit Leiden hielpen af en toe mee met de opgraving.

Projectleider Herman van der Linde van ontzander Nederzand wijst erop dat een officiële opgraving onbetaalbaar zou zijn geweest. Maar zou het volgens hem ook doodzonde zijn geweest als al het bijzondere materiaal niet zou zijn gered. „Iedereen die met Nils praat, wordt binnen de kortste keren enthousiast." Daarom ondersteunde Nederzand de publieksopgraving. En ook alle personeel werd met het archeologisch virus besmet. „Iedereen let op en doet mee."

Hoogtepunt

Sigrid van den Heuvel vindt dat nog het meest bijzondere. Ze heeft geen favoriete vondst. „Mijn hoogtepunt is dat we dit met allemaal vrijwilligers hebben gedaan."

Nadat hij vrijdag de spectaculaire opgraving in Over de Maas, met meer 100.000 vondsten, had gepresenteerd en opgetreden had in Nieuwsuur ging Kerkhoven even helemaal plat. Met een vette glimlach op zijn gezicht. Want nadat de pers vrijdag alweer uit Dreumel was vertrokken, ontdekte een vrijwilliger, die het zoeken niet kon laten, een dertiende schip: de 'Over de Maas XIII'. Hoe oud het is en wat het voor schip is, moet nog worden onderzocht.

Te Horen en Te Zien

Voor mensen die het verhaal van de opgraving - 'Expeditie Over de Maas' gedoopt - willen horen en zien, zijn er diverse gratis toegankelijke activiteiten.

Er zijn presentaties op donderdag 5 oktober om 19.30 uur in zaal 't Centrum in Dreumel, Rooijsestraat 48; vrijdag 6 oktober om 19.30 uur in Dorpshuis De Hucht in Alphen, Schoolstraat 4; woensdag 11 oktober, om 19.30 uur in zaal 't Centrum in Dreumel.

Gratis toegankelijk, aanmelden verplicht, via : redactie@expeditie-overdemaas.nl

Expeditie Over de Maas doet ook meer aan de nationale archeologiedagen. Die vinden plaats op zaterdag 14 en zondag 15 oktober van 11.00 tot 16.00 uur. Er zijn dan exposities op drie lokaties. In Dreumel is er een expositie op de vindplaats: zandwin-en natuurontwikkelingsgebied Over de Maas, Maasdijk 23. Ook in het kulturhus Den Hoender is een expositie (Nieuwstraat 10, Dreumel i.s.m. Stichting Tremele) en in de EDOhof in Alphen (Schoolstraat 7, i.s.m. Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas).

Op de Reuvensdagen, nationale archeologiedagen op 16 en 17 november, wordt ook een presentatie gegeven.